

# Lyhennelmä tasekirjasta 2022



## Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.- 31.12.2022

Tilikauden aikana Liedon Osuuspankki ja Piikkiön Osuuspankki sulautuivat Suupohjan Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 31.5.2022. Sulautumisen tarkoituksena on turvata kilpailukykyiset ja uudistuvat palvelut sekä asiantunteva ja henkilökohtainen palvelu eri kanavissa pankkien jäsen- ja asiakaskunnalle. Lisäksi sulautuminen mahdollistaa tehokkaan hallinnon, liiketoiminnallisten mahdollisuuksien hyödyntämisen ja liiketoiminnan johtamisen. Samalla valmistaudutaan sääntelymuutoksiin, varmistetaan toiminnan säännöstenmukaisuus ja riskienhallinnan hyvä taso. Sulautumisen tarkoituksena on lisäksi tukea POP Pankkiryhmän se-kä vastaanottavan ja sulautuvan Osuuspankin kasvustrategian toteutumista. Sulautumisen yhteydessä pankin nimi muuttui Suupohjan Osuuspankista Suomen Osuuspankiksi, Andelsbanken Finland.

Suomen Osuuspankki on itsenäinen osuuspankki, joka on perustettu vuonna 1992. Vuosi 2022 oli pankin 30. toimintavuosi. Pankki toimii valtakunnallisesti usealla paikkakunnalla. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä lähes 58 400. Pankilla on yhteensä 12 perinteistä konttoria, Suupohjassa neljä (Jurva, Kauhajoki, Kristiinankaupunki ja Teuva), Turun talousalueella neljä (Kaarina, Lieto, Piikkiö ja Turku), Torniossa, Oulussa, Oulunsalossa ja Helsingissä kussakin yksi konttori. Näiden lisäksi pankilla on palvelupisteet Rovaniemellä ja Porissa. Porin palvelupiste avattiin vuoden 2022 aikana. Edellä mainittujen lisäksi pankilla on sähköisesti toimiva Digikonttori POP Easy. Konttoreissa asioinnin lisäksi asiakkaat käyttävät verkkopankki- ja mobiilipankkipalveluita sekä käteisautomaatteja. Asiakastapaamisia voidaan järjestää myös verkkotapaamisina. Pääosa asiakkaiden peruspalvelutapahtumista tapahtuu itsepalveluna.

Suomen Osuuspankilla ei ole tytäryrityksiä, joten pankki ei muodosta konsernia. Pankilla on osakkuusyhtiöitä, joissa pankilla on omistuksen tuottamaan äänivaltaan perustuva huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Merkittävimmät osakkuusyhtiöt ovat POP Pankki -ryhmään kuuluvat POP Pankkikeskus osk ja POP Holding Oy. POP Pankkikeskus osk on POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö, joka omistaa POP Pankki -ryhmän keskusluottolaitoksen Bonum Pankki Oyj:n ja kiinnitysluottopankki POP Asuntoluottopankki Oyj:n. POP Holding Oy omistaa Suomen Vahinkovakuutus Oy:n, joka käyttää markkinointinimeä POP Vakuutus. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on annettu lisätietoja osakkuusyhtiöistä. Osakkuusyhtiöt eivät ole jakanneet voittoa tilikauden aikana, eikä niiden toiminnassa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

### POP Pankki-ryhmä

Suomen Osuuspankki on valtakunnallisesti toimiva osuuspankki, joka kuuluu POP Pankki -ryhmään. Suomen Osuuspankki on POP Pankkikeskus osk:n jäsen ja se kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat 19 itsenäistä osuuspankkia, keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk ja näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, joista merkittävimmät ovat POP Pankkien keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj ja keväällä 2022 toimintansa

aloittanut kiinnitysluottopankki POP Asuntoluottopankki Oyj. POP Pankkikeskus osk toimii POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

POP Pankkien yhteenliittymä on laissa talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoitettu yhteenliittymä, jonka keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. POP Pankki -ryhmään kuuluvat myös POP Holding Oy ja Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen vastuun piirissä.

## Toimintaympäristö

Talouden toipuminen ja kasvu koronapandemian pahimman vaiheen jälkeen jatkui vuonna 2022. Suomessa erityisen myönteistä oli työllisyysasteen parantuminen ja kokonaistuotannon vahva kasvu alkuvuoden aikana.

Talouden näkymät muuttuivat kuitenkin heikommaksi Venäjän Ukrainaan kohdistaman laajamittaisen hyökkäyksen seurauksena. EU otti nopeasti käyttöön Venäjää vastaan suunnatut laajat taloudelliset pakotteet ja myös muu maailma yhtyi laajasti moniin Venäjän vastaisiin toimiin. Venäjään kohdistetuilla pakotteilla on iso merkitys myös Suomen taloudelle.

Euroopan keskuspankin (EKP) aikaisemmin tilapäiseksi arvioima inflaatiovauhti kiihtyi edelleen kevään aikana. Euroalueella pitkään jatkunut matalien korkojen ja elvyttävän rahapolitiikan linja sai päätöksensä, kun EKP katsoi hintavakauden saavuttamisen edellyttävän voimakkaita koronostoja. EKP alkoi ajamaan arvopapereiden osto-ohjelmaansa alas ja siirtyi heinäkuusta alkaen ohjauksenkorkojen nostoihin. Loppuvuonna ohjauksenkorkojen taso oli jo 2,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin alkuvuonna.

Suomen talouden kasvuodotukset ovat heikenneet selvästi ja talouden odotetaan painuvan taantumaan. Kuluttajien odotukset muuttuivat vuoden loppua kohden ennätyskellisen pessimistisiksi ja erityisesti sähkön hinnan nousu on aiheuttanut huolta sekä yrityksissä että kotitalouksissa. Asuntokauppojen määrä kääntyi loppuvuonna selvään laskuun. Kotitalouksien kykyä selviytyä taloudellisista haasteista helpottavat edelleen kuitenkin korkeana pysynyt työllisyysaste sekä korona-aikana kasvaneet kotitalouksien säästöt.

## Pankin liiketoiminta

Suomen Osuuspankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen yhteistyökumppaneidensa sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Suomen Osuuspankin liiketoiminnan kasvu ja tulos saavuttivat pankin liiketoimintasuunnitelmassa tilikaudelle asettamat tavoitteet. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan asiakaskuntaansa ja parantamaan kannattavuuttaan.

Pankin tase kasvoi 44,7 %. Saamiset yleisöltä kasvoivat 29,4 %. Talletusten kasvu oli 31,6 %. Liikevoitto vuodelta 2022 oli 8,2 m€, mikä ylittää tavoitteen selvästi. Liikevoitto aleni 2,8 m€

edellisvuoteen verrattuna. Liikevoiton aleneminen johtuu pääosin edellisellä tilikaudella saadusta peruspankkijärjestelmän uudistumiseen liittyvästä kertaluonteisesta erästä sekä alentu-neista sijoitustoiminnan tuotoista.

Pankin aktiivisten asiakkaiden määrä kasvoi 31,5 %, ollen 39 121 asiakasta.

Markkinakorkojen nousu vahvisti pankin korkokatetta. Ukrainan sotatilanteella ei ollut välitöntä vaikutusta pankin liiketoimintaan, mutta Venäjää vastaan asetetut pakotteet ja listaukset ovat vaikuttaneet mm. pankin maksuliikenteen seurantaan. Suomen Osuuspankki on palvellut asiakkaitaan tilikauden aikana normaalisti, eikä konttorien aukioloaikoja ollut tarpeen rajoittaa edelleen jatkuvan koronapandemian vuoksi. Yhä kasvava osa pankin asiakastapaamisista järjestetään verkkotapaamisina. Asuntorahoituksen ja yritysluottojen kysyntä jatkui vahvana alkuvuoden, mutta syksyn aikana asuntokauppojen määrän lasku heijastui asuntorahoituksen kysyntään.

Osakemarkkinoiden myllerrys heijastui säästämisen ja sijoittamisen tuotteiden kysyntään, mutta pääasiassa asiakkaat ovat jatkaneet säännöllistä rahastosäästämistä markkinoiden epävarmuuden kasvusta huolimatta. Korkotason muutokset vaikuttivat merkittävästi pankin korkosijoitusten käypiin arvoihin, mikä heikensi sijoituksista kirjattuja tuottoja. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista laskivat 76 tuhatta euroa. Arvopaperikaupan nettotuotot laskivat 482 tuhatta euroa, ja käypään arvoon käyvän arvon rahastojen kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot laskivat 211 tuhatta euroa.

Pankin sijoitustuotevalikoimaan kuuluvat yhteistyökumppaneiden, Sp-Rahastoyhtiö Oy:n ja UB Omaisuudenhoito Oy:n, sijoitusrahastot. Arvopaperipalveluissa yhteistyökumppanina on Nordnet Bank Ab Suomen sivuliike.

Pankin välittämät eläke- ja säästövakuutus tuotteet tuottavat Aktia Henkivakuutus Oy ja Sp-Henkivakuutus Oy sekä lainavakuutus tuotteet AXA konserni ja Sp-Henkivakuutus Oy. Yhteistyön tarkoituksena on turvata kilpailukykyiset eläke-, säästö- ja lainavakuutuspalvelut POP Pankkien asiakkaille. Vuoden lopussa asiakkailta oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 123,3 miljoonaa euroa.

Henkilöasiakkaiden vahinkovakuutuspalveluissa pankki tekee yhteistyötä POP Pankki -ryhmään kuuluvan Suomen Vahinkovakuutus Oy:n kanssa, joka käyttää markkinointinimeä POP Vakuutus.

POP Pankkien keskusluottolaitoksena toimii POP Pankkikeskuksen omistama Bonum Pankki Oyj. Bonum Pankki vastaa POP Pankin asiakkaiden maksuliikenteeseen ja Visa-korttien liikkeelle laskuun liittyvistä palveluista sekä hoitaa POP Pankkien tukkuvarainhankintaa yhdessä kiinnitysluottopankki POP Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa laskemalla liikkeeseen sijoitustodistuksia ja joukkovelkakirjalainoja. Bonum Pankki vastaa myös POP Pankkien yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimuksen täyttämisestä.

Pankissa on aloitettu vuoden 2022 aikana muutosneuvottelut, joiden tavoitteena yhdenmukaistaa toimenkuvat fuusion jälkeen sekä kehittää merkittävästi pankin luotto- ja riskiorganisaatiota. Organisaatiomuutokseen liittyvät johtoryhmän jäsenten nimitykset toteutettiin vuoden

2022 loppupuolella. Muut muutokseen tapahtuvat nimitykset tapahtuvat vuoden 2023 alkupuolella.

Kassapalveluajat uudistettiin 6.6.2022 alkaen Kauhajoen, Teuvan, Jurvan ja Kristiinan kontto-reissa. Keväällä 2022 lopetettiin käteisen rahan kassapalvelut Helsingin, Tornion, Oulun, Turun ja Kaarinan konttoreista. Vuoden 2022 aikana Karijoen konttorin liiketoiminta yhdistettiin Kauhajoen konttoriin ja Helsingin konttori muutti uusiin toimitiloihin vuokrasopimuksen päättymisen vuoksi.

## Tulos

Suomen Osuuspankin liikevoitto oli 8 236 tuhatta euroa (10 996 tuhatta euroa vuonna 2021). Liikevoitto pieneni edellisestä vuodesta 2 760 tuhatta euroa. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 0,6 prosenttia (1,1). Liikevoiton pienentymisen merkittävin syy oli pankille edellisvuonna maksettu peruspankkijärjestelmän uudistamissopimuksen purkamiseen liittyvä kertaluonteinen korvaus, jonka vaikutus liikevoittoon oli 4,7 miljoonaa euroa. Lisäksi liikevoiton kehitykseen vaikuttivat: hinnoittelu, korkotason nousu, epävarmuus arvopaperimarkkinoilla, talouden taantuma, sekä kolmen pankin yhdistymiseen liittyvät kustannukset. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 68,4 prosenttia (60,5).

## Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2022 aikana 44,7 prosenttia ja oli vuoden lopussa 1 504,6 miljoonaa euroa (1 040,1). Taseessa olevien luottojen määrä oli 1 111,4 miljoonaa euroa. Luottojen keskiporkko oli 2,9 prosenttia. Talletusten määrä oli 1 052,3 miljoonaa euroa ja niiden keskiporkko 0,3 prosenttia.

## Luotonanto

Suomen Osuuspankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 1 119,6 miljoonaa euroa (866,5). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 0,5 miljoonaa euroa (0,8).

Luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 231,9 miljoonaa euroa. Luotonannon nettolisäys oli 253,1 miljoonaa euroa eli 29,2 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikuttivat eniten toteutuneet pankkifuusiot, sekä pankin kasvustrategian mukaiset toimenpiteet. Luotonanto oli vilkasta ensimmäisen vuosipuoliskon aikana, mutta hiljeni oleellisesti jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Koronapandemiasta ja Venäjän käynnistämästä hyökkäyssodasta Ukrainaan huolimatta yleinen taloudellinen tilanne säilyi vakaana, vaikka luoton kysyntä heikkenikin. Eniten kasvoivat yritysluotot, kun taas asuntoluottojen kasvutahti oli maltillisempaa. Kulutus- ja maatalousluottojen määrä laski vuoden aikana.

Yli 90 päivää erääntyneet ja perinnässä olevat saamiset olivat vuoden lopussa 11,8 miljoonaa euroa (9,1) eli 2,8 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yli 90 päivää erääntyneet saamiset yhteensä olivat 1,1 prosenttia (1,0) taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä.

## Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.05.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 204,2 miljoonaa euroa (106,7). Määrä oli 97,4 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat erilaisista joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 120,4 miljoonaa euroa (24,9), mikä on 383,2 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 44,9 miljoonaa euroa (33,2). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 30,8 miljoonaa euroa (21,4) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 14,1 miljoonaa euroa (11,8). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 12,9 miljoonaa euroa (11,2). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 6,0 miljoonaa euroa (5,3) ja sijoituskiinteistöjen arvo 6,9 miljoonaa euroa (5,8). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.05.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 28 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparannusmenoja. Vuoden 2022 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita ja kiinteistöjä 138 tuhannen euron arvosta. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 68 tuhannen euron nettomääräinen myyntivoitto.

## Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 1 052,3 miljoonaa euroa (799,8). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 252,4 miljoonaa euroa eli 31,6 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä lisääntyivät vuoden aikana 204,8 miljoonaa euroa eli 30,1 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 885,6 miljoonaa euroa (680,8). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien kasvu oli 47,6 miljoonaa euroa eli 40,0 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 166,7 miljoonaa euroa (119,1).

Muutokseen vaikuttivat pääasiassa fuusio sekä kohonnut korkotaso, joka kasvatti erityisesti määräaikaistalletusten määrää.

## Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 112,3 miljoonaa euroa (89,4). Lisäystä edelliseen tilikauteen verrattuna oli 22,9 miljoonaa euroa. Osuuspääoma lisääntyi tilikauden aikana 5,8 miljoonaa euroa (-0,1). Suomen Osuuspankki on laskenut liikkeelle POP Osuuksia 9,1 miljoonaa euroa (4,4). Tilikauden aikana Pankki päätti uudesta POP Osuusannista enimmäispääomaltaan 20 miljoonaa euroa, josta tilikauden aikana merkittiin 1,5 miljoonaa euroa.

Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli -1,6 miljoonaa euroa (0,0). Määrä koostui käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta arvostettujen rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta -1,7 miljoonaa euroa (-0,1) sekä odotettavissa olevista luottotappiosta 0,1 miljoonaa euroa (0,1).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 43,4 miljoonaa euroa (29,5), josta luottotappiovaraus oli 43,4 miljoonaa euroa (29,5). Tilikaudella luottotappiovarausta kasvatettiin 13,9 miljoonaa euroa (kasvatettiin 5,4 miljoonaa euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,0 prosenttia saamisista. Varauksesta 8,2 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

## Vakavaraisuuden hallinta

POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla vakavaraisuuden hallinta perustuu yhteenliittymän keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistamiin vakavaraisuuden hallinnan periaatteisiin, sekä keskusyhteisön hallituksen kaikille jäsenluottolaitoksille vahvistamiin pääomasuunnittelun menetelmiin. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Keskusyhteisö on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Pankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus. Pankin hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.



Pankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin pääomavaateen laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Standardimenetelmässä vastuut jaetaan vastuuryhmiin ja vähittäissaamisten ryhmässä on määritelty luotonannon hajautukselle vaadittavat vähimmäisrajat. Suomen Osuuspankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan. Pankki on Finanssivalvonnan myöntämän luvan nojalla vapautettu POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisön päätöksellä omien varojen vaateesta yhteenliittymän sisäisille erille sekä suurten vastapuolten rajoituksista keskusluottolaitoksen ja jäsenpankkien välisille erille.

Suomen Osuuspankin omat varat (TC) yhteensä olivat 142,4 miljoonaa euroa (107,5), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 50,1 miljoonaa euroa (37,3). Ensisijainen pääoma (T1) oli 142,4 miljoonaa euroa, josta ydinpääoman (CET1) osuus oli 142,4 miljoonaa euroa ja toissijainen pääoma (T2) oli 0,0 miljoonaa euroa.

Suomen Osuuspankki voi laskea liikkeelle ydinpääomaan luettavia POP Osuuksia. Suomen Osuuspankki on laskenut liikkeelle yhteensä POP Osuuksia 9,1 miljoonaa euroa.

Suomen Osuuspankin vakavaraisuussuhde säilyi edelleen hyvällä tasolla, vaikka pankin vakavaraisuussuhde laski 0,33 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 22,73 prosenttia. Ensisijaisen pääoman (T1) suhde riskipainotettuihin eriin oli 22,73 % (23,06 %). Pankin 10,5 prosentin vakavaraisuusvaatimus muodostuu lakisääteisesti vakavaraisuusvaatimuksesta (8 prosenttia) sekä kiinteästä lisäpääomavaateesta (2,5 prosenttia). Finanssivalvonnan asettama harkinnan varainen lisäpääomavaade (1,25 prosenttia) on asetettu yhteenliittymätasolla.

POP Pankki -ryhmä julkistaa nk. Pilari III -vakavaraisuustiedot erillisessä raportissa. POP Pankki -ryhmän tilinpäätös ja Pilari III -raportti on saatavissa sähköisesti osoitteessa [www.poppankki.fi](http://www.poppankki.fi).

## Riskienhallinta

### Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että pankin liiketoiminnasta aiheutuvat riskit on tunnistettu, arvioitu ja mitoitettu hyväksytylle tasolle ja että riskejä valvotaan ja ne ovat oikeassa suhteessa pankin riskinkantokykyyn. Riskienhallinnan keskeiset osa-alueet ovat luottoriskit, markkinariskit sisältäen korko- ja hintariskit, rahoitusriskit, kiinteistöriskit sekä strategiset ja operatiiviset riskit.

### Riskienhallinta POP Pankkien yhteenliittymässä

POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla riskienhallinta ja riskien mittaaminen perustuvat yhtenäisiin menetelmiin. Yhteenliittymässä on vahvistettu jäsenluottolaitoksia sitovat riskilajikohtaiset limiitit, jotka määrittävät riskitason, jonka puitteissa jäsenluottolaitokset voivat liiketoimintaansa harjoittaa. Suomen Osuuspankin hallitus on vahvistanut limiitit osana riskilajikohtaisia strategioitaan.



## Periaatteet ja organisointi

Suomen Osuuspankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiouhan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat luotto- ja markkinariskeille. Tarvittaessa pankin hallitus voi asettaa myös muita limiittejä pankin toiminnalle. Valtuutuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskien seurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan keskusyhteisön tuottamaa ohjausrajaraportteja sekä johdon tuottamia raportteja ja analyyssejä eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

## Hallinto ja henkilöstö

Pankin jäsenmäärä 31.12.2022 oli 24 691 jäsentä (19 373 vuonna 2021).

Vuoden aikana Pankin edustajisto kokoontui neljä kertaa. Edustajiston kokouksessa 24.2.2022 vahvistettiin vuoden 2021 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Pankin voitonjakokelpoisista varoista 71 607 775,52 euroa päätettiin maksaa POP Osuuksille korkoa yhteensä 98 858,25 euroa ja pankin vapaan oman pääoman rahastoon siirrettiin 4 605 769,14 euroa.

Edustajiston ylimääräisessä kokouksessa 3.2.2022 hyväksyttiin Liedon Osuuspankin ja Piikkiön Osuuspankin sulautuminen Suupohjan Osuuspankkiin. Samassa yhteydessä vahvistettiin sääntömuutokset, jolla pankin toiminimi muutettiin, poistettiin säännöistä lisäosuuksia koskevat kohdat sekä täsmennettiin tilintarkastusta koskevaa sääntökohtaa.

Edustajiston ylimääräisessä kokouksessa 15.6.2022 valittiin uusiksi hallintoneuvoston jäseniksi Veli-Matti Aalto, Petri Elonen, Seppo Konkola, Outi Nieminen, Minna Takkula ja Vesa Tyykilä. Edustajisto vahvisti hallintoneuvoston jäsenmäärän 27 jäseneseen. Edustajisto valitsi 17.11.2022 kokouksessa erovuoroisista hallintoneuvoston jäsenistä uudelleen toimikaudelle 2023 – 2025 Juha Haikosen, Esa Jormanaisen, Hilka Leppärannan, Asko Ojalan, Leena Ristiluoman ja Kari Uusitalon. Kokouksessaan edustajisto päätti vähentää hallintoneuvoston jäsenmäärää kahdella,

eli jäsenmääräksi vahvistettiin 25 jäsentä. Lisäksi edustajisto muutti pankin sääntöjen kohtaa 17 § Kokouskutsut ja ilmoitukset jäsenille, jolla mahdollisesta lakimääräisten ilmoitusten toimitamisen julkaisemalla ne vaihtoehtoisesti myös pankin kotisivuilla.

Pankin tilintarkastajaksi vuodelle 2023 valittiin edelleen tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy ja päävastuulliseksi tilintarkastajaksi valittiin KHT Miikka Hietala.

Pankin hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Juha Haikonen ja varapuheenjohtajina Marjatta Leppinen ja Asko Ojala. Hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa. Ylimääräisessä kokouksessaan 14.6.2022 hallintoneuvosto valitsi uudeksi hallituksen jäseneksi Jussi Karttilan ja vahvisti hallituksen jäsenmääräksi 6 jäsentä. Kokouksessaan 16.11.2022 hallitus valitsi uudelleen toimikaudelle 2023–2025 Janne Vilénin ja uudeksi hallituksen jäseneksi toimikaudelle 2023 – 2025 Anitta Bergbomin sekä vahvisti hallituksen jäsenmääräksi 6 jäsentä. Hallituksessa pitkään toimineen Kalevi Haaramon toimikausi hallituksessa päättyi ikäpykälän perusteella vuoden 2022 lopussa.

Suomen Osuuspankin hallitukseen kuului vuoden 2022 alussa viisi jäsentä ja kuusi jäsentä 14.6.2022 alkaen Jussi Karttilan tultua valituksi uutena jäsenenä hallitukseen. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Aaro Koljonen ja varapuheenjohtajana Janne Vilén. Toimitusjohtajana on toiminut Timo Kalliomäki ja toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Mikael Zilliacus. Hallitus kokoontui vuoden aikana 23 kertaa. Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuutta ja todennut sen olevan sääntelyn mukainen.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Koljonen Aaro	maanviljelijä, toim. joht.	2011
Granskog Christer	yrittäjä	2007
Haaramo Kalevi	yrittäjä/eläkeläinen	2010
Karttila Jussi	toimitusjohtaja	2022
Keski-Mattila Sarita	yrittäjä	2020
Vilén Janne	toimitusjohtaja	2010

Hallintoneuvoston jäsenet:

Aalto Veli-Matti	avainasiakaspäällikkö	2022
Elonen Petri	tehtaan päällikkö	2022
Haikonen Juha	taksiautoilija	2000
Hautala Marjatta	opettaja	2012
Jormanainen Esa	yrittäjä	2014
Kaari Harri	yrittäjä	1996
Koivisto Minna	yrittäjä	2003
Konkola Seppo	opettaja	2022
Koskela Pauli	maatalousyrittäjä	2005
Kuja-Kyyny Ann-Kristin	talouspäällikkö	2011
Leppinen Marjatta	maanviljelijä	1997

Leppäranta Hilikka	pääkirjanpitäjä	2017
Nieminen Outirehtori	2022	
Ojala Asko	maanviljelijä	2012
Ollikkala Ari	toimitusjohtaja	2009
Pääkkönen Markku	yrittäjä	1994
Ranta Juha	maatalousyrittäjä	2015
Ristiluoma Leena	emäntä	2014
Saarela-Mäkynen Eija	eläkeläinen	2001
Takkula Minna	toimitusjohtaja	2022
Toratti Markku	talouspäällikkö	2010
Tyykilä Vesa	myyntijohtaja	2022
Uusi-Kokko Sari	nuoriso-ohjaaja	2005
Uusitalo Kari	yrittäjä/mv	2007
Viljanmaa Kaisu	perhepäiväh./eläkeläinen	1999
Ylikoski Piia	yksikön johtaja	2015
Östergård Raimo	maanviljelijä	2010

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 133 henkilöä (111), joista kokoaikaisia oli 118 (99) ja osa-aikaisia 3 (4) henkilöä sekä määräaikaisia 12 (8). Henkilömäärä kasvoi fuusion myötä vuoden aikana 22 henkilöllä. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 47 vuotta.

Keväällä 2022 Piikkiön ja Liedon Osuuspankkien henkilöstö perehdytettiin Suupohjan Osuuspankin toimintatapoihin mm. henkilökuntapalaverissa sekä vierailulla Kauhajoelle. Koko henkilöstö osallistui työryhmiin, joissa kerättiin kehitysajatuksia 1.6.2022 toimintansa aloittavan Suomen Osuuspankin asiakasprosessien kehittämiseksi. Vastuullisuusteemaa on korostettu pankissa mm. siten, että vuoden 2022 aikana ESG APV sijoituspalvelututkimuksen suorittamista ryhdyttiin suosittelemaan koko henkilöstölle. Huhtikuussa 2022 järjestettiin Turussa koko henkilöstön ja pankin hallinnon yhteinen tilaisuus kolmen pankin fuusioon liittyen.

Syyskuussa 2022 Suomen Osuuspankissa käynnistettiin muutosneuvottelut organisaation kehittämiseksi ja toimenkuvien yhtenäistämiseksi. Muutosneuvottelut koskivat koko henkilöstöä, mutta niiden tavoitteena ei ollut henkilöstökulujen leikkaaminen vaan toiminnan kehittäminen ja toimenkuvien yhtenäistäminen siten, että koko asiakasliiketoiminta voidaan vuoden 2023 aikana organisoida uudelleen. Näiden muutosten keskeinen tavoite on parantaa asiakaspalvelua ja vahvistaa pankin tuloksentelekykyä, sekä kasvattaa henkilöstön työhyvinvointia.

Pankin tilintarkastajana on vuoden 2022 aikana toiminut Miikka Hietala, KHT (Ernst & Young Oy, tilintarkastusyhteisö).

## Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tai tulokseen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

## Liiketoiminnan kehitys vuonna 2023

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2023 aikana, siitä huolimatta, että yleiseen taloudelliseen tilanteeseen liittyy suurta epävarmuutta ja pankin kulujen ennustetaan kasvavan. Kulujen ennustettu kasvu tulee johtumaan IT-kuluista, keskusyhteisön resursoinnista, ryhmän toiminnan kehittämistä sekä pankin omien henkilöstökulujen maltillisesta kasvusta. Pankin tuloskehityksen arvioidaan paranevan vuoden 2022 tasosta. Nousevan tuloskehityksen taustalla tulee olemaan yleisen korkotason nousu, palkkiotuottojen kehitys sekä liiketoimintavolyymien ennustettu kasvaminen. Mikäli korkotaso laskisi voimakkaasti, on tällä pankin tulokseen negatiivinen vaikutus. Lisäksi noussut korkotaso saattaa aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymistä, joilla saattaa olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Pankin ennustettu liiketulos vuodelta 2023 tulee olemaan hyvällä tasolla ja myös pankin vakavaraisuus säilyy hyvällä tasolla. Pankin vakavaraisuutta tukee kannattavuuden positiivinen kehitys sekä meneillään oleva POP osuusanti.

Aktiivisasiakasmäärä kasvoi vuonna 2022 hyvin ja myönteisen kehityksen uskotaan jatkuvan edelleen 2023, vaikka luottokysyntä onkin heikentynyt. Pankin toimintatavassa keskeistä on asiakkaiden tapaaminen POP Taloushetkissä ja POP Verkkohetkissä, joissa asiakkaiden tarpeiden kartoitus tapahtuu. Asiointikanavasta päättää aina asiakas ja asiointi voi tapahtua joko verkon välityksellä tai perinteisesti konttorissa. Tavoitteena on löytää asiakkaan tarpeisiin soveltuvat palvelut ja tuotteet ja sitä kautta parantaa asiakastytyväisyyttä.

Fyysiseen jakeluverkostoon pankki ei ole suunnitellut muutoksia, mutta fyysistä konttoriverkosta arvioidaan osana jatkuvaa operatiivista toimintaa.

Luotonannon odotetaan kasvavan heikentyneestä kysynnästä huolimatta. Tähän liittyy kuitenkin poikkeuksellisen suuria epävarmuustekijöitä, kuten koronapandemiasta ja Ukrainan tilanteesta johtuva taloudellinen kehitys.

Markkinakorkotason odotetaan säilyvän vuoden 2022 lopun tasolla tai laskevan hieman. Tämä turvaa korkokatteen positiivisen kehityksen yhdessä ennustetun kasvavan luottovolyymin kanssa. Korkotason nousu saattaa kuitenkin nostaa luottotappioiden määrää, joten korkokatteen nousu ei välttämättä realisoitu kokonaisuudessaan pankin tulokseen.

Palkkiotuottojen odotetaan nousevan maltillisesti vuoden 2022 tasosta. Palkkiotuottojen kehitykseen liittyy kuitenkin yleisestä taloustilanteesta johtuvaa epävarmuutta.

Varainhankinnassa pankki käyttää monipuolisesti sekä Bonum Pankki Oyj:n kautta tulevaa tukkuvarainhankintaa että asiakkailta tulevaa talletusvarainhankintaa. Yleinen korkotason nousu tulee nostamaan kokonaisvarainhankinnan kustannuksia, joka näkyy pankin tuloksessa.

Toimintakulut kasvavat vuonna 2023 erityisesti keskusyhteisön kustannusten nousun ja it-kulujen kasvun takia. Vuonna 2023 palkkakuluihin kohdistuu edellisvuotta suurempi korotuspaine, johon vaikuttaa rahoitusalan palkkaratkaisu.

Kokonaisuudessaan vuoden 2023 tulos on budjetoitu positiiviseksi ja edellisvuotta paremmaksi, mutta tulevien vuosien tuloskehitykseen vaikuttavat miten markkinakorot, luottotappiot, yleinen taloudellinen tilanne sekä peruspankkijärjestelmän uudistus kehittyvät.

Vuoden 2023 aikana uudistetaan pankin organisaatiota siten, että pankki toimii kustannustehokkaasti ja laadukkaasti yhdenmukaisilla toimintaperiaatteilla sekä sisäisesti että ulkoisesti.

Liedon ja Piikkiön POP Pankkien sulautuessa vuonna 2022 Suupohjan Osuuspankkiin, pankin toimintamuoto muutettiin samassa yhteydessä sääntömuutoksella kuulumaan Suomen Osuuspankki, Andelsbanken Finland. OP Osuuskunta on tilinpäätösjaksona saattanut vireille Markkinaoikeuteen kanteen, joka on toiminimilain (128/1979) 19 §:ssä tarkoitettu kanne toiminimen ja aputoiminimen kumoamista koskevassa asiassa sekä sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) 6 §:n mukainen hyvän liiketavan vastaisen sekä totuudenvastaisen ja harhaanjohtavan ilmaisun käytön kieltämistä koskeva kieltihakemus. Pankki on kiistänyt kanteen kokonaisuudessaan. Tilinpäätöshetken arvion mukaan kannetta ryhdytään käsittelemään markkinaoikeudessa aikaisintaan syksyllä 2023.

## Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Suomen Osuuspankin jakokelpoinen ylijäämä oli 86 887 165,43 euroa, josta tilikauden voitto on 897 234,72 euroa.

Hallitus ehdottaa edustajiston kokoukselle, että tilikauden ylijäämä käytetään seuraavasti:

- Maksetaan korkoa jäsenosuuksille 10,00 %	405 268,56 euroa
- Maksetaan korkoa POP Osuuksille 2,75 %	212 057,71 euroa
- Merkitään edellisten tilikausien voittovaroihin	279 908,45 euroa
<b>Yhteensä</b>	<b>897 234,72 euroa</b>

Osuuspääoman korkoa maksetaan jäsenelle, vain mikäli koron määrä on vähintään 0,10 euroa.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

# Tilinpäätös

## Suomen Osuuspankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2022 eur	1.1. - 31.12.2021 eur
Korkotuotot	(2.01)	22 815 528,56	15 599 253,79
Korkokulut	(2.01)	-2 633 581,50	-1 176 362,35
<b>KORKOKATE</b>		<b>20 181 947,06</b>	<b>14 422 891,44</b>
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	(2.02)	277 968,85	202 160,71
Palkkiotuotot	(2.03)	11 576 844,92	8 990 849,96
Palkkiokulut	(2.03)	-2 395 929,09	-2 031 978,85
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.04)	309 757,90	791 755,24
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	(2.05)	-208 358,64	2 789,31
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.06)	297 093,77	212 371,92
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.07)	1 015 179,57	6 961 030,40
Hallintokulut		-15 370 490,16	-12 725 438,26
Henkilöstökulut	(2.08)	-6 817 391,12	-6 007 480,27
Muut hallintokulut	(2.09)	-8 553 099,04	-6 717 957,99
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.10)	-658 824,04	-1 672 143,37
Liiketoiminnan muut kulut	(2.07)	-5 216 104,79	-3 479 573,54
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	(2.11)	-1 597 235,35	-855 982,37
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	(2.11)	24 065,05	177 671,22
<b>LIIKEVOITTO</b>		<b>8 235 915,05</b>	<b>10 996 403,81</b>
Tilinpäätössiirrot		-7 200 000,00	-5 351 540,07
Tuloverot		-138 680,33	-940 236,35
<b>VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN</b>		<b>897 234,72</b>	<b>4 704 627,39</b>
<b>TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)</b>		<b>897 234,72</b>	<b>4 704 627,39</b>



## Suomen Osuuspankin tase

<b>VASTAAVAA</b>		<b>31.12.2022</b>	<b>31.12.2021</b>
<b>Käteiset varat</b>		1 669 565,16	1 487 532,89
<b>Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset</b>		113 794 320,46	20 507 151,85
<b>Saamiset luottolaitoksilta</b>	(1.01)	204 175 508,00	106 735 000,14
<b>Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä</b>	(1.01)	1 111 751 136,38	858 963 652,18
<b>Saamistodistukset</b>	(1.02)	6 629 093,15	4 416 372,30
Muilta		6 629 093,15	4 416 372,30
<b>Osakkeet ja osuudet</b>	(1.03)	44 913 151,65	33 203 334,31
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	(1.04)	1 444 059,20	434 886,20
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	(1.05)	13 260 170,27	11 378 577,98
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet		6 861 695,71	5 815 907,68
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		5 965 642,25	5 227 357,65
Muut aineelliset hyödykkeet		432 832,31	335 312,65
<b>Muut varat</b>	(1.06)	299 674,90	613 493,77
<b>Siirtosaamiset ja maksetut ennakot</b>	(1.07)	5 653 104,24	2 002 348,15
<b>Laskennalliset verosaamiset</b>	(1.14)	979 138,49	343 071,43
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>		<u>1 504 568 921,90</u>	<u>1 040 085 421,20</u>

<b>VASTATTAVAA</b>		<b>31.12.2022</b>	<b>31.12.2021</b>
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>			
<b>Velat luottolaitoksille</b>	(1.09)	288 334 470,89	114 984 148,27
<b>Velat yleisölle ja julkisyhteisöille</b>	(1.10)	1 052 653 121,45	800 529 765,87
Talletukset		1 052 254 358,51	799 842 384,53
Muut velat		398 762,94	687 381,34
<b>Muut velat</b>	(1.11)	3 621 490,73	2 393 769,05
<b>Siirtovelat ja saadut ennakot</b>	(1.13)	4 316 731,28	3 319 552,89
<b>Laskennalliset verovelat</b>	(1.14)	15 225,68	19 129,87
<b>VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ</b>		<u>1 348 941 040,03</u>	<u>921 246 365,95</u>
<b>TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ</b>			
<b>Vapaaehtoiset varaukset</b>		43 360 274,65	29 480 603,53
<b>TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ</b>		<u>43 360 274,65</u>	<u>29 480 603,53</u>
<b>OMA PÄÄOMA</b>	(1.18)		
<b>Osuuspääoma</b>		13 438 430,00	7 673 845,30
<b>Muut sidotut rahastot</b>		10 638 284,91	9 888 261,16
Vararahasto		12 213 846,00	9 933 724,66
Käyvän arvon rahasto		-1 575 561,09	-45 463,50
<b>Vapaat rahastot</b>		5 259 293,71	2 476 947,12
Muut rahastot		5 259 293,71	2 476 947,12
<b>Edellisten tilikausien voitto (tappio)</b>		82 034 363,88	64 614 770,75
<b>Tilikauden voitto (tappio)</b>		897 234,72	4 704 627,39
<b>OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ</b>		<u>112 267 607,22</u>	<u>89 358 451,72</u>
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>		<u><u>1 504 568 921,90</u></u>	<u><u>1 040 085 421,20</u></u>

## TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

	<b>31.12.2022</b>	<b>31.12.2021</b>
	<b>eur</b>	<b>eur</b>
<b>Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset</b>	6 697 246,84	5 640 817,72
Takaukset ja pantit	6 697 246,84	5 640 817,72
<b>Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset</b>	50 682 787,33	41 008 501,14
Muut	50 682 787,33	41 008 501,14